23/04/2020

Δυο διηγήσεις για τον Άγιο Γεώργιο από τη λαϊκή ευσέβεια

/ Γνώμες

Του π. Χρυσοστόμου Παπαδάκη, Αρχιμανδρίτου του Οικουμενικού Θρόνου

Ένα κερί στη σεπτή μνήμη του Γέροντός μου Ιωσήφ Μοναχού Βατοπαιδινού που υπεραγαπούσε τον Τροπαιοφόρο Άγιο.

Ήταν καλοκαίρι και τα απογεύματα οι Ιερείς κάθονταν στη δροσιά πίσω από την κόγχη του ναού της ενορίας μου, Αγίου Γεωργίου Πόρου στο εργατικό προάστειο της γενεθλίου πόλεως του Ηρακλείου. Μαζί τους καθόμουν κι εγώ ακούοντας ιστορίες θρησκευτικές και εθνικές. Ήμουνα δωδεκάχρονο παιδί και ζούσα ήδη τα σκιρτήματα πόθου για την Ιερωσύνη. Ένα από αυτά τα αλησμόνητα απογεύματα συνέβη τούτο:

Λίγες δεκάδες μέτρα ανατολικά του Ναού έμενε ο κυρ Μανωλάκις με την ημιπαράλυτη γυναίκα του και την άγαμη θυγατέρα του. Τον αποκαλούσαν έτσι χαϊδευτικά για τον καλοκάγαθο χαρακτήρα του.

Αυτό, λοιπόν, το γεροντάκι είδαμε να έρχεται προς τον ναό κρατώντας προσεκτικά, διότι έτρεμε κάπως το χέρι του, ένα τενεκάκι. Τα χρόνια εκείνα που υπήρχαν πολλές οικονομικές δυσκολίες, οι οικογένειες χρησιμοποιούσαν πράγματα

που σήμερα φαίνεται αδιανόητο. Τέτοια ήταν και τα τενεκάκια συμπυκνωμένου γάλακτος. Δεν τα πετούσαν. Η πιο συνηθισμένη χρήση τους ήταν στην κουζίνα και στις αποθήκες. Το καπάκι δεν το έκοβαν τελείως, αλλά το άφηναν να κρατά, και διπλώνοντάς το από δεξιά και αριστερά, γινόταν ένα σταθερό χερούλι.

Μόλις τον είδε ο πάντα εύθυμος και πολύ αγαπητός στους ενορίτες παπα Νικολής Νεονάκης (ήταν από χαρακτήρος λαϊκός τύπος, είχε και πολλά παράσημα για την αντιστασιακή του δράση κατά τη γερμανική κατοχή), του φώναξε γελώντας για το παράξενο θέαμα·

-Μανωλάκι, ηντά ᾽χεις μέσα στο ντενεκάκι;

-Λάδι έχω, παπα Νικολή για το καντήλι του Αγίου. Μια μέρα είχα ένα μεγάλο πρόβλημα και τόνε παρακάλεσα την ώρα που μαγείρευα και κρατούσα το ντενεκάκι με το λάδι. Του ᾽πα, «Αη μου Γιώργη καλέ μου γείτονα, κάνε μου τη χάρη που σου ζητώ, κι εγώ θα ᾽ρθω να σου φέρω λάδι με το ντενεκάκι που κρατώ να σ᾽ ανάψω το καντήλι». Μου ᾽καμε αυτό που του ζήτηξα ντελόγω (αμέσως). Από τη χαρά μου του ᾽φερα την άλλη μέρα ένα ολόκληρο μπουκάλι. Μα απόψε ήρθε και μου παραπονέθηκε πως δεν ήκαμα το τάξιμό μου. «Μανωλάκι σ᾽ ευχαριστώ για το μπουκάλι το λάδι, αλλά το ντενεκάκι δε μου το ᾽φερες». Αυτό του φέρνω τώρα.

-Μπράβο, Μανωλάκι, βοήθειά σου να ᾽χεις πάντα τον Καβαλάρη.

Και ενώ ο αγαθός άνθρωπος συνέχισε για να μπεί στην Εκκλησία , ο καλός ιερέας σχολίασε·

-Γι αυτούς τσ᾽ αθρώπους στέκει ο κόσμος.

Ο παππούς αυτός είχε όχι μόνο την αγία απλότητα, αλλά και την απαθή οικειότητα με τον Τροπαιοφόρο Μεγαλομάρτυρα τον οποίο αποκάλεσε στη δέησή του «καλέ μου γείτονα». Ο Άγιος τον ευχαρίστησε για το μπουκάλι της ευγνωμοσύνης και ευχαριστίας, αλλά του ζήτησε το τενεκάκι. Δηλαδή αυτό που είχε τάξει. Δεν το είχε φυσικά ανάγκη, αλλά ήθελε να μην έχει χρέος η ψυχή του αγαθού «γείτονά του». Λέγει ο σοφός Σολομών: «Αγαθόν το μη εύξασθαί σε ή το εύξασθαί σε και μη αποδούναι» (Εκκλ.5,4). Δηλαδή, καλύτερα να μην υποσχεθείς κάτι παρά να το υποσχεθείς και να μην το εκπληρώσεις. Η πνευματική ακρίβεια χαρακτηρίζει τη γνήσια εν Χριστώ ζωή.

Για να φροντίσει την πνευματική ακρίβεια του κυρ Μανωλάκι με εμφάνεια κατ᾽ όναρ ο Άγιος, σημαίνει ότι άνθρωπος αυτός ήταν ένας αφανής άνθρωπος του Θεού.

Όποιος ενδιαφέρεται να μάθει περισσότερα για το θέμα των ταμάτων, τον

παραπέμπω σε ένα υπέροχο κείμενο του Αγίου Μαξίμου του Γραικού. Τον 11ο Λόγο «Περί της έμπρακτης τήρησης των υποσχέσεών μας». (Αγίου Μαξίμου του Γραικού Λόγοι, Τόμ. Α΄,σελ.325-329, έκδ. Ι.Μ.Μ.Βαοπαιδίου).

Β΄

Μικρό παιδάκι όταν ακόμη πήγαινα στο Δημοτικό Σχολείο, είχε φροντίσει ο καλός Θεός για να τροφοδοτήσει την κλίση μου να κάνω τα καλοκαίρια στη γενέτειρα του αοιδίμου πατέρα μου, που ήταν ένα μικρό ορεινό χωριό στα Αστερούσια Όρη της Κρήτης, τον Πρινιά της Επαρχίας Μονοφατσίου. Εκεί μπήκαν τα θεμέλια της πίστεως και της αγάπης μου προς την Εκκλησία, διότι η γιαγιά μου Μαρία ήταν μια ασκήτρια. Οι νηστείες της σκληρές, και οι προσευχές και μετάνοιες της σχεδόν ολονύκτιες, χωρίς να σταματά τους κόπους της ημέρας στα ζώα και στους αγρούς και στο φτωχικό της σπίτι. Μια όντως αγία ψυχή με θαυμαστή πνευματική ακρίβεια. Ενώ ήταν αγράμματη, η ζωή της ήταν εφαρμοσμένο Ευαγγέλιο. Με πολλή ευγνωμοσύνη, την έκειρα Μοναχή στα τέλη της ζωής της με το όνομα Θεοπίστη.

Ενώ, λοιπόν, η γιαγιά ζούσε τέτοια ζωή, απέναντι στα δέκα μέτρα έμενε η Ρ. που ήταν η γλωσσού και κουτσομπόλα του χωριού. Είχε δε θυμάμαι μια εκνευριστική φωνή, που την έκανε την καημένη ακόμη πιο αφόρητη. Μα το χειρότερο πάθος της ήταν η βλασφημία. Με το παραμικρό θύμωνε και βλασφημούσε στέλνοντας στο πονηρό πνεύμα ό,τι πράγμα και όποιο πρόσωπο την ενοχλούσε.

Όμως είχε ένα καλό. Είχε μεγάλη αγάπη στον Άγιο Γεώργιο στον οποίο ήταν αφιερωμένος ο ενοριακός ναός του χωριού. Δεν υπήρχε περίπτωση να έρθει η νύχτα και να είναι σβηστό το καντήλι του. Κάθε δειλινό η Ρ. ήταν εκεί να ανάψει το καντήλι, να θυμιατίσει και να προσκυνήσει τη μεγάλη της αγάπη. Έξω όμως από την Εκκλησία είχε διαρκώς στη γλώσσα της τον ακατονόμαστο.

Κάποια μέρα αναζητούσε χοχλιούς (σαλιγκάρια) μακριά από το χωριό σε ένα βραχώδες μέρος το οποίο κατέληγε σε γκρεμό. Ξαφνικά άκουσε μεγάλο και παράξενο θόρυβο που όμοιό του δεν είχε ξανακούσει. Ήταν μόνη και φοβήθηκε πολύ. Μα η τρομάρα της κορυφώθηκε σαν είδε ένα πλήθος δαιμόνων, όπως ιστορούνται στις εικόνες, να κατευθύνονται απειλητικά προς το μέρος τους και να λένε:

-Αυτή είναι δικιά μας. Κάθε μέρα μας στέλνει κόσμο. Μας ανήκει. Να την πάρουμε. Καθώς ορμούσαν κατά πάνω της, πρόλαβε και φώναξε·

-Αη Γιώργη μου βοήθησέ με.

Με το που το είπε, παρουσιάστηκε αισθητά ο Άγιος πάνω στο άλογο και μόλις τον είδαν οι δαίμονες εξαφανίστηκαν.

Εκείνη παράτησε τους χοχλιούς και έντρομη γύρισε στο χωριό. Διηγήθηκε το φοβερό γεγονός στους χωριανούς και έκτοτε μέχρι το τέλος της ζωής της δεν ξαναβλασφήμησε. Από αυτό δε, διδάχτηκαν και οι άλλοι για το πόσο κακό κάνει το πάθος της βλασφημίας, αφού δίνει δικαιώματα στον πονηρό. Δεν ήταν και λίγο να ακούσει από τα στόματα των δαιμόνων ‘’αυτή είναι δικιά μας’’. Μα και πόσο ταχύς ήταν …

Ένα από τα πολλά Μεγαλυνάρια που του ψάλλουμε, λέει: «Τον θερμόν προστάτην και βοηθόν, τον εν τοις κινδύνοις αντιλήπτορα ταχυνόν…..».

Αλλά το περιστατικό αυτό φανερώνει και κάτι άλλο. Ότι δηλαδή όσο αμαρτωλοί και να είμαστε, οι άγιοι που αγαπούμε, ευλαβούμεθα και τιμούμε, δεν το ξεχνούν. Οπωσδήποτε στην ανάγκη μας θα βρεθούν.

Ο Γέροντάς μας Ιωσήφ μας έλεγε, ότι «και ένα σταυρό να κάνεις έξω από μια εκκλησία που περνάς, δεν χάνεται. Ο Άγιος στον οποίο είναι αφιερωμένη,‘’θα σου το χρωστά’’ και θα σου βρεθεί στην ανάγκη σου είτε το καταλάβεις είτε όχι. Πόσο μάλλον όταν συνδέεσαι μαζί του με πράξεις ευλαβείας!» Και μας διηγείτο ωραία παραδείγματα καταγεγραμμένα ή από την προφορική παράδοση.